

Kære [navn]

Vi ser frem til de kommende forhandlinger om en sommerpakke til kulturlivet i Danmark og er glade for, at der igen er fundet midler til at sikre den nødvendige genopretning af kulturbranchen.

Fra et samlet dansk kulturliv, der repræsenterer mere end 1000 kulturinstitutioner i hele Danmark, bidrager vi her med input, når det gælder genopretningen af de særligt udsatte kulturelle brancher, som har været hårdt ramt af mere end et år med nedlukning og forskellige corona-restriktioner.

Nødvendig genopretning af kulturlivet

For dansk kulturliv er det afgørende, at der arbejdes med en langsigtet stimulering af kultursektoren. På baggrund af erfaringerne fra finanskrisen, er kultur- og oplevelsesindustrien nervøse for, at privatforbruget til oplevelser falder på vej ud krisen. Kulturlivets brancher kan forvente at være blandt de sidste, der åbner med fuld kapacitet og kan derfor risikere at få lavest andel i befolkningens opsparede råderum. Efter finanskrisen kom dykket i besøgs- og billettal først cirka et år efter krisens højdepunkt.

Investeringerne i genopretningen af kulturlivet kan med fordel gøres på en måde, hvor diverse underleverandører til kulturens institutioner også bringes i spil (kunstnere, teknisk personale, freelancere mv.) samt hvor børne- og ungeområdet aktører prioriteres, da de har været særligt hårdt ramt af nedlukkede uddannelsesinstitutioner. Samtidig skal investeringerne i kulturlivet skabe oplevelser og fællesskab for borgerne.

Derfor mener vi særligt, at der skal ses på forslag til den hårdt ramte kulturbranche, som kan have en effekt fra august og frem, når vaccinationsplanen forventes at give mulighed for udfasning af restriktioner og dermed udnyttelse af kulturinstitutionernes fulde kapacitet til gavn for alle borgere i hele Danmark.

Vi har **fire konkrete genopretningsforslag**:

- **Forlæng aktivitetspuljen.** Da kulturlivet skal genåbne i faser og med corona-restriktioner, som umuliggør fuld belægning og brug af kapacitet, er der behov for at videreføre og muligvis tilføje nye midler til **aktivitetspuljen under Kulturministeriet**. Den vellykkede hjælpepakke sikrer, at der kan produceres teater, koncerter, foredrag med mere under delvis eller fuld nedlukning og har derfor også en stimulerende effekt på længere sigt, ligesom den understøtter beskæftigelsen. Kulturlivet bemærker også, at der af forligskredsen i Folketinget er afgivet en politisk garanti for, at den skal løbe til og med udgangen af august 2021, såfremt der fortsat er restriktioner efter den 30. juni 2021.
- **Åben Danmarks Scener.** Se bilag 1. Professionelle freelance-kunstnere har været særligt hårdt ramt under nedlukningen – og store arrangementer er aflyst denne sommer. Derfor foreslås etableringen af en **ny genopretningspulje under Kulturministeriet på 75 millioner kroner**, der kan ansøges løbende indtil 31. august for aktiviteter, som kan gennemføres inden 31. oktober. Puljen skal give professionelle freelance-kunstnere adgang til at skabe nye kvalitetsaktiviteter i samarbejde med landets offentligt støttede kulturinstitutioner på tværs af kulturformer (biblioteker, teatre, spillesteder, koncert- og

kulturhuse, museer mv.) gennem fælles ansøgninger over sommeren og efteråret.

- **Skolestartspakke – kultur til børn og unge.** Se bilag 2. Undersøgelser viser, at børns og unges trivsel har været ekstra hårdt ramt under coronakrisen. Samtidig har kulturaktører, der henvender sig til uddannelsesinstitutioner været særligt hårdt ramt, fordi indkøb af kultur er faldet under nedlukningen. **Derfor foreslås en skolestartspakke, hvor der afsættes 60 millioner kroner, der giver skolerne øget mulighed for at indkøbe kulturoplevelser** til eleverne inden efterårsferien 2021 - med senest afholdes inden juleferien 2021. Børn savner også meningsfulde fællesskaber under pandemien og derfor skal alle børn i Danmark have kunst- og kulturoplevelser – her og nu. Samlet set vil de 60 millioner kroner til indkøb af kulturoplevelser og transportstøtte til elever i skolen give mulighed for omkring 10.000 lokale kulturbegivenheder - eller 4-5 begivenheder på hver skole i hele Danmark.
- **Rabat på billetter til kultur.** Se bilag 3. Grundet mindre turisme, samt senere fuld genåbning af kulturlivets institutioner end øvrige dele af samfundet, foreslås en gentagelse af den del af sommerpakken fra 2020, der giver en **rabatordning med halv pris på billetter til kulturoplevelser**. I år bør tilskuddet dog implementeres på en måde, hvor det løber fra begyndelsen af sommerferien og frem til udgangen af 2021, så det har en bredere effekt hos alle kulturinstitutioner, også de sæsonafhængige aktiviteter og i en periode, hvor institutionernes fulde kapacitet ventes at kunne blive udnyttet (= ingen/få restriktioner). I 2020 benyttede 88 pct. af museerne sommerpakken, mens andre dele af kulturens institutioner anvendte den i væsentligt mindre omfang.

Nøgletal om kulturlivet

I 2019 var der i alt ca. 90.000 personer beskæftigede (herunder både fuld- og deltidsbeskæftigede) i de kulturelle brancher i Danmark. I 2017 var den samlede værditilførsel fra de kulturelle brancher i Danmark til samfundsøkonomien på i alt ca. 83 mia. kr.

Kulturlivet er blandt de brancher, der har været allerhårdest ramt af corona-nedlukningen. Teater, musik og kunst alene har oplevet et omsætningsfald i 2020 på 40 pct. Omsætningen for museer, biblioteker mv. faldt i 2020 med 17 pct. – gennemsnit, der dækker over store udsving, hvor nogle institutioner har mistet hovedparten af omsætningen, mens andre bedre kunne begrænse tabet. På trods af forskellige hjælpepakker har dette omsætningsfald også påvirket beskæftigelsen i brancherne negativt.

Det er sket samtidig med, at nogle andre brancher faktisk har omsat for mere end de plejer under coronakrisen. Kun tre brancher er ramt hårdere af corona-nedlukningen end f.eks. musik og teater – nemlig hoteller, rejser og luftfart.

Desuden kan det nævnes, at mange kulturinstitutioner oplevede ”negativt” billetsalg i de første måneder af 2021 – der blev altså refunderet flere billetter end der blev solgt. Samtidig oplevede f.eks. teatrene et fald i antal solgte billetter på 32 pct. i perioden 1. juli 2019 til 30. juni 2020, hvilket skyldes corona-nedlukning i foråret 2020. Museerne oplevede i 2020 et besøgsfald på over 30 pct.

Ovenstående baserer sig på senest offentliggjorte tal fra Danmarks Statistik samt medlemsundersøgelser.

Fortsat behov for målrettede hjælpepakker til kulturlivet

For at sikre, at kulturinstitutionerne klarer sig bæredygtigt igennem coronakrisen, er det særdeles vigtigt, at de nødvendige hjælpepakker videreføres så længe institutionerne er underlagt restriktioner, der umuliggør fuld genåbning og sikker, forudsigelig udnyttelse af den fulde kapacitet.

De fleste af kulturlivets institutioner skal have en belægning på mellem 60-85 pct. for at gøre en forestilling, koncert eller anden aktivitet rentabel. Derfor vil de forventede afstandskrav, kvadratmeterkrav, forsamlingsloft mv. nødvendiggøre fortsat opretholdelse af hjælpepakkerne, da kravene forventes at betyde, at institutionerne kun kan lukke omtrent halvt så mange publikummer ind som normalt.

Samtidig er det vigtigt at slå fast, at størstedelen af landets kulturproduktion samt den generelle åbning af kulturens institutioner typisk kræver fuldt brug af personale og generelt set har samme omkostningsniveau – også når der f.eks. kun arbejdes med 50 pct. af fuld publikumskapacitet. Dette gør det urentabelt for mange institutioner at gennemføre aktiviteter under corona-restriktioner, ligesom at krav om coronapas afholder dele af befolkningen fra at deltage i kulturlivet.

Desuden er store dele af kulturlivet ramt af de indrejseudfordringer, som ligeledes må forventes at eksistere et godt stykke ind i fremtiden, da mange institutioner også baserer en stor del af deres omsætning på turisme samt benytter sig af kunstnere fra udlandet og har betydningsfulde indtægter i den forbindelse.

Kort sagt er det nødvendigt, at den kulturelle sektor og kulturens institutioner har adgang til de eksisterende hjælpepakker så længe der opretholdes corona-restriktioner, herunder restriktioner som krav om coronapas, forsamlingsloft, kvadratmeterkrav, afstandskrav, risiko for kommunale og lokale nedlukninger, hæmmet turisme og andre adgangs begrænsende tiltag.

Vi er glade for at kunne levere et fælles, konsolideret bidrag på vegne af Dansk Kulturliv. Vi står naturligvis til rådighed for videre dialog om vores forslag til sommerpakken. Se detaljer i bilag nedenfor.

Med venlig hilsen,

Jesper Bay, Danske Koncert- og Kulturhuse

Asbjørn Keiding, Danske Ensembler, Orkestre og Operainstitutioner

Esben Marcher, Dansk Live

Nils M. Jensen, Organisationen Danske Museer

Michel Steen-Hansen, Danmarks Biblioteksforening

Peter Mark Lundberg, Dansk Teater

Bilag 1 – Genopretning: Åben Danmarks scener og kulturinstitutioner for kunstnerne

Som en del af den kommende sommerpakke for kulturlivet, foreslår kulturlivets organisationer en ny pulje, der skal skabe både arbejdspladser og gode oplevelser.

Baseret på læringen fra dele af sommerpakken 2020, er det afgørende, at en ny sommerpakke i 2021 også prioriterer og styrker samarbejdet mellem de udøvende kunstnere, teknikere og kulturlivets institutioner, så der sikres en kvalificeret brug af tilskuddene til kulturen.

Særligt freelancerne er hårdt ramt på kulturområdet, og der skal derfor skabes øget mulighed for, at kunstnere og teknikere får mulighed for jobs over hele landet gennem et væld af lokale aktiviteter, der også kan stimulere indenrigsturismen og det lokale forbrug, når danskerne må holde sommer ”hjemme” i 2021.

Puljen under Kulturministeriet skal skabe nye samarbejdsformer på tværs af kulturformer, mellem kunstnere, teknikere, kulturarbejdere og kulturens institutioner.

Forslagets struktur og økonomi

Kulturens organisationer foreslår konkret, at der oprettes en ny genopretningspulje under Kulturministeriet på 75 millioner kroner, der kan ansøges løbende indtil 31. august for aktiviteter, der kan gennemføres inden 31. oktober.

Puljen skal give professionelle freelance-kunstnere adgang til at skabe aktiviteter i samarbejde med landets kulturinstitutioner (biblioteker, teatre, spillesteder, koncert- og kulturhuse, museer mv.).

Der lægges op til, at puljen genforhandles i efteråret 2021 og kan forlænges indtil kulturlivet ikke længere er underlagt restriktioner og dermed får en rolle i forhold til at skabe en langsigtet og bæredygtig genopretning af dansk kulturliv på vej ud af coronakrisen.

For at sikre, at den kommer kulturlivet og danskerne til gavn i bred forstand, er vores forslag at de udøvende kunstnere og kulturinstitutionerne i fællesskab skal ansøge til aktiviteter. Dette bidrager til at kunstnerne kan komme ud at optræde over hele landet og vil medføre et massivt boost til kunstnere og teknikere, samtidigt med at arrangementerne bliver professionelt formidlet, sikre en kvalificeret brug af midlerne, samt afviklet sikkerhedsmæssigt ansvarligt overfor publikum.

De fælles ansøgninger om nye aktiviteter skal leve op til følgende kriterier:

- skabe jobs for kulturens freelancere – både kunstnere og teknikere
- være publikumsrettede
- kunne afholdes under de til enhver tid gældende corona-restriktioner, uanset om det er indendørs eller udendørs
- have fokus på sikre lokal kulturel værdiskabelse, understøtte indenrigsturismen og oplevelsesøkonomien
- ansøges i fællesskab af kunstneren/erne og kulturinstitutionen

Vi foreslår,

- at mindst halvdelen af støttemidlerne skal gå til betaling af kunstnerhonorarer og maks. halvdelen til produktion (teknikere, produktion, venue, markedsføring og billetsalg) via kulturinstitutionerne, så arrangementerne bliver professionelt markedsført, administreret, aflønnet samt afviklet sikkerhedsmæssigt forsvarligt overfor publikum.

- Der skal være et ansøgningsloft pr. dag på maks. 50.000 kroner.
- Der skal være et samlet ansøgningsloft på maks. 100.000 kr. pr. artist og 500.000 kroner pr. kulturinstitution pr. puljeperiode for at sikre at puljen kommer mange ansøgere til gavn.

Ansøgninger med særligt fokus på børn, unge, ældre og udsatte grupper kan eventuelt prioriteres.

Forslaget vil samlet set skabe grundlag for mindst 1.500 kulturelle begivenheder og projekter til forventet afholdelse mellem den 1. juli og 31. oktober 2021 – med mulig forlængelse.

Bilag 2 – Skolestartspakke til børn og unge: Kultur til trivsel i grundskolen

Børn og unge savner også meningsfulde fællesskaber under pandemien og har været hårdt ramt på trivslen. Derfor skal alle børn i Danmark have kunst- og kulturoplevelser i skolen - her og nu. Kunststarterne står sammen og tilbyder en skolestartspakke til alle børn fra august, så det får mindst én fælles kunstoplevelse sammen med deres klassekammerater inden nytår. Teatrene, musikerne, bibliotekerne, museerne og mange andre står klar til at bidrage.

Allerede inden coronakrisen var der fokus på en stigende mental mistrivsel hos børn og unge. Lavt selvværd og stress bliver fremhævet som fokusområder. Anbefalingen er blandt andet at skabe gode støttende fællesskaber med fokus på tilhørsforhold og meningsfuldhed i skolen. Disse meningsfulde fællesskaber kan kulturen tilbyde. Vi ved, at børn som kommer fra kulturrige skoler, klarer sig bedre på alle parametre end elever fra kulturfattige skoler.

Landets skoler står lige nu overfor en akut opgave med at få vores børn og unge tilbage i en hverdag på en måde, hvor børnene skal lære livet - på den anden side af skærmen - at kende igen. Dette er også understreget i regeringens og Folketingets rammeaftale for genåbning af 22. marts og i en række undersøgelser viser, at børn og unge har oplevet det største fald i trivsel under coronakrisen.

Samtidig peger skolerne på en model, hvor de råder over ressourcerne, så de kan tilpasse kulturoplevelserne til deres klasser, når de er klar og kan strukturere det. Kultur skal hjælpe alle børn i Danmark med at finde tilbage til hverdagen og fællesskabet. I skolen vil kulturtilbuddene ramme alle børn på tværs af faglige ressourcer, kulturvaner samt sociale og økonomiske uligheder.

Teateroplevelser, museumsbesøg, forfatterbesøg og koncerter skal være en del af recepten til at finde tilbage til trivsel og fællesskab. Kunst- og kulturoplevelser bidrager med udsyn til verden, lokal forankring, meningsfulde fællesskaber og samtaleemner som kan få klassen til sammen at se fremad, delvist understøttet af erfaringer fra "Kultur på recept".

Lokale samarbejdspartnere kan levere kultur i skolen. Parterne kan gå sammen om at formidle tilbuddene til skolerne i et fælles katalog som beskriver de formidlingsplatforme, hvor kulturoplevelserne kan bestilles. Kataloget går ud til alle skoler i Danmark op til sommerferien via samarbejde med Center for Undervisningsmidler og de lokale biblioteker. Inden efterårsferien booker skolerne deres oplevelser, som afvikles i det kommende skoleår.

Forslagets struktur og økonomi

Baseret på nedenstående model, foreslås det, at der afsættes 60 millioner kroner til skolestartspakken, der giver skolerne øget mulighed for at indkøbe kulturoplevelser til eleverne inden efterårsferien 2021 med senest afholdes inden juleferien 2021. Desuden kan midlerne delvist benyttes til transporttilskud, så børn, unge og skoler over hele landet får mulighed for besøge kulturinstitutionerne.

Dermed bidrager forslaget både til en genopretning af kulturlivet og øget trivsel for landets mange skoleelever.

Samlet set vil de 60 millioner kroner til indkøb af kulturoplevelser i skolen give mulighed for omkring 10.000 lokale kulturbegivenheder – eller 4-5 begivenheder på hver skole.

Antal skoler i Danmark:

Skoler 2020	Antal
Folkeskoler	1260
Fri og private grundskoler	551
Efterskoler	244
Specialskoler for børn	142
Dagbehandlingstilbud og behandlingshjem	174
Total	2371

Midlerne fordeles til skolerne via kommunerne, der gives som øremærkede midler til kulturindkøb. For 59,3 millioner kroner sikres den gennemsnitlige skole 25.000 kroner til øget kulturforbrug. Pengene kan fordeles kommunalt efter elevtal og behov i øvrigt. Derudover skal der sikres begrænset finansiering til de organisationer og foreninger, der skal formidle skolestartspakken.

Teater- og koncertoplevelserne er refusionsberettiget. En skolekoncert og en teaterforestilling koster (efter eksisterende støttepuljer) i gennemsnit 6.000 kr. eks. moms og kan typisk spilles for op til 120 elever. Et forfatterbesøg koster i gennemsnit 6000 kr., mens museumsbesøg er gratis for børn op til 18 år, der i stedet kan understøttes med transportstøtte eller tilkøb af andre kulturformer i museumsregi.

Bilag 3 – Rabatordning med halv pris på billetter til kulturoplevelser

Kulturen er for alle, og for at øge danskernes deltagelse i kultur- og foreningslivet fik en lang række kulturinstitutioner i 2020 mulighed for at indføre halv pris på entrebilletter i skolernes sommerferie. Med udsigt til en svær sæson, hvor mange kulturinstitutioner oplever en træg start på en genåbning, som fortsat er præget af mange restriktioner, foreslår vi, at ordningen implementeres igen i år - dog med visse justeringer.

Ordningen omfattede i 2020 museer, spillesteder med siddende publikummer samt orkestre, teatre, revyer, cirkusser, Folkeuniversitetet, foreningsaktiviteter, videnspædagogiske aktivitetscentre og zoologiske anlæg. I 2020 benyttede 88 pct. af museerne sommerpakken, mens andre dele af kulturens institutioner anvendte den i væsentligt mindre omfang.

For mange museer blev kombinationen af mange danskere på "staycation" i sommerlandet og muligheden for rabat på entré en succesrig cocktail, som medvirkede kraftigt til, at museerne i Danmark kom nogenlunde helskindet igennem året.

I den seneste opgørelse fra februar 2021 var der udbetalt 172 mio. kr. via ordningen, men beløbet forventes at blive op mod 250 mio. kr. - og museerne tegner sig uden tvivl for en stor andel. Organisationen for Danske Museer (ODM) anslår på baggrund af covid-19-relaterede [medlemsundersøgelser](#), at museerne sidste år havde omsætningstab på i gennemsnit 10-20 pt. - en række museer, især dem der normalt har mange udenlandske gæster/turister, tabte dog markant mere.

Uden sommerpakkens rabat på billetter og den store publikumsbevågenhed var det givetvis blevet et regulært økonomisk katastrofeår for langt flere. 88 pct. af museerne i meddelte ved årsskiftet, at de havde gjort brug af sommerpakken – 63 pct. vurderede, at det var den hjælpepakke, der havde gavnet museet mest.

Samtidig var sommerpakken med til at tiltrække andre målgrupper end normalt.

Kulturvaneundersøgelsen fra Danmarks Statistik kunne således [for 3. kvartal 2020](#) berette, at andelen af især yngre gæster og børnefamilier var steget mærkbart fra 3. kvartal 2019 til 3. kvartal 2020.

Forslagets struktur og økonomi

På baggrund af erfaringerne fra 2020, og for at sommerpakken i år kan få endnu bredere effekt, foreslår dansk kulturliv følgende:

- Perioden iværksættes fra sommerferiens start og fortsættes hele efteråret således, at effekten bredes ud og både støtter i den svære, begrænsede opstart hen over sommeren og i den efterfølgende periode, hvor befolkningens vaccinationsniveau vil give kulturen bedre muligheder for at udnytte fuld kapacitet.
- Indhold og ansøgningsstruktur meldes ud i god tid inden opstart. I 2020 var der under to uger fra annoncering til opstart, hvilket betød en væsentlig administrativ byrde i forhold til at refundere allerede købte billetter, geare billetsystemer, skiltning, personale m.m.
- Rabatordningen kan med fordel udvides til at gælde årskortholdere og abonnenter.
- I lighed med sidste år bør der være mulighed for at søge både forud (på baggrund af regnskaber fra 2020 og forventede entréindtægter i 2021) med efterregulering og bagud

med præcise opgørelser af reelt ydet rabat. Ordningens administration bør være så simpel som mulig.

- Der bør afsætte minimum samme beløbsramme som sidste år. Der var afsat 186,5 mio. kr. til initiativet i 2020, inkl. administration. Den endelige udbetaling forventes af ligge et godt stykke over 200 mio. kr., men effekten forventes mindre i år pga. coronapas, som ventes at lægge en [dæmper på besøgene](#), hvorfor vi foreslår at afsætte et beløb i samme størrelsesorden.